

Näringsdepartementet

103 33 Stockholm

Remiss på Nationell plan för transportsystemet 2010-2021
(N2009/6374/IR).

Våra synpunkter i korthet:

Bergslagens läge och förutsättningar

- I Bergslagen finns en betydande del av våra tyngre industrier och 25 % av alla godståg i Sverige har sin start och målpunkt i regionen.
- Allt gods som skall transporteras från norr till söder/sydväst går till stor del på Bergslagens infrastruktur.

Generella synpunkter på planen

- Det är bra att planen innehåller ökade satsningar på drift och underhåll.
- Det saknas en helhetssyn på hur de ökade godsmängderna skall hanteras.
- Regionförbunden har pekat ut brister och behov samt lösningar men planen innehåller för litet pengar för att finansiera investeringarna.

Några exempel på kvarstående behov och brister:

- Under denna punkt pekar vi ut några av de behov och problem som inte kommer att vara lösta under planperioden. Detta leder till att näringslivets utveckling kommer att hämmas inte bara i Bergslagen utan i Sverige som helhet.

Det ekonomiska dilemma – kanske en lösning

- Behoven av en förbättrad infrastruktur är stora för att trygga en långsiktigt hållbar utveckling och även vid en ökad ram med 15 % räcker inte resurserna till.

INTRESSEFÖRENINGEN BERGSLAGET
Myntgatan 2, 791 51 Falun

Telefon 023-77 70 00 Telefax 023 – 77 70 01
E-post: info@bergslaget.se
www.bergslaget.se

- Ett förslag kan vara att även staten lånefinansierar infrastrukturella investeringar på samma sätt som kommuner och landsting gör.

-

Det behövs en Kraftsamling för Bergslagen

- För att lösa de stora behoven för godstransporter i och genom Bergslagen krävs en motsvarande satsning som gjorts för persontrafiken i våra storstadsområden.
- Helt enkelt en Kraftsamling Bergslagen! De långsiktiga behoven uppgår till 25-30 miljarder, ungefär samma som den beslutade Förbifart Stockholm, och Vägverket och Banverket bör gemensamt få i uppdrag arbeta fram en plan för att lösa näringslivets transporter i och genom Bergslagen.

Bergslagens läge och förutsättningar

Bergslagen är ett geografiskt omfattande område som sträcker sig tvärsöver stora delar av Mellansverige. Genom att alla transportleder från norr till söder går genom Bergslagen har infrastrukturen i området en mycket stor betydelse inte bara för de stora industrierna i Bergslagen utan även för övrig godsintensiv verksamhet i Sverige. Utan ett bra transportsystem i Bergslagen kommer näringslivet i övriga Sverige helt enkelt inte att fungera optimalt!

Den geografiska omfattningen innebär att området – i infrastruktursammanhang – omfattar flera planeringsgeografier. För att utveckla transportsystemet krävs ett helhetstänkande, där åtgärder för de berörda kommunikationsstråken måste planeras i ett sammanhang. Intresseföreningen Bergslagets yttrande utgår från detta sammanhållna stråktänkande, där således våra synpunkter söker beakta hela de berörda kommunikationsstråken. För att ytterligare utveckla Bergslagen och dess näringsliv behövs förbindelser som verkar som sammanbindande länkar både inom regionen och till/från Bergslagen.

Generella synpunkter på planen

Vi konstaterar att den föreliggande planen för åtgärder mellan 2010-2021 till viss del tar höjd för en del av de behov och brister som vi pekade på i våra remissyttranden i september 2007. Det gäller då speciellt kraven på ökade resurser till drift och underhåll där vi ser att ökade resurser har getts i den pågående närtidssatsningen men även i den framtida planeringen.

På järnvägssidan saknar vi dock en mera offensiv satsning på ren trafikledning och ett kraftfullare och tidigare införande av det nya gränslösa signalsystemet, ERTMS. Åtgärder som i sig skulle kunna öka kapaciteten i järnvägsnätet med uppemot 15 %.

Den största generella bristen i den föreslagna planen är dock en brist på helhetssyn på hur ökade godsmängder på järnväg skall kunna hanteras. För Bergslagen där mer än 25 % av alla godståg i Sverige har sin start eller slutpunkt kommer detta att leda till negativa effekter på näringsliv och sysselsättning. De ökade godsflöden på järnväg som blir följderna av att Botniabanan blir färdig kommer också att få svårt vid sin passage genom Bergslagen. De enkelspåriga järnvägarna i området klarar helt enkelt inte de trafikökningar som aviserats!

Även de sammanbindande riksvägarna i Bergslagen har brister som förhindrar optimala transporter för att försörja de tunga industrierna med insatsvaror. Detta kopplat till periodvis mycket kraftiga turistströmmar är tyvärr inte beaktat i förslagen vilket kommer att leda till att de viktiga vägstråken inte heller kommer att kunna leva upp till de krav som ställs.

I de regionala systemanalyserna som skall ligga till grund för den nationella planen är dessa behov och brister mycket väl beskrivna. Regionerna har också pekat på lämpliga lösningar som tyvärr ligger utanför den föreslagna ekonomiska ramen.

Några exempel på kvarstående behov och brister:

- Ostkustbanan norrut från Gävle kommer att begränsa både gods- och persontrafik till och från Norrland och Botniabanan kan inte utnyttjas fullt ut.
- Kapaciteten på de enkelspåriga järnvägarna för godstrafik i nord-sydlig/västlig riktning har redan idag stora kapacitetsbrister och behöver långsiktigt byggas ut med dubbelspår. Akuta behov av dubbelspår finns mellan Falun och Borlänge, Gävle och Storvik. Från Storvik och söderut mot Frövi krävs fler och förlängda mötesspår och på sikt dubbelspår hela sträckan.
- Sträckan Hallsberg-Mjölby som har en mycket stor betydelse för effektiva godstransporter på järnväg kommer inte att få dubbelspår hela sträckan vilket leder till fortsatta framkomlighetsproblem.
- För att få godtagbar standard och kapacitet på Dalabanan mellan Stockholm och Dalarna krävs betydande spåråtgärder i första hand mellan Uppsala och Sala för att rymma både interregionala och regionala tåg.
- I Mälardalen, dit många av resorna från Bergslagen går, kommer betydande brister i kapacitet att kvarstå vilket omöjliggör ökat trafikutbud.
- Planen för Mälardalen är till stor del inriktad på persontrafik men behoven av godstrafik i detta område ökar och detta begränsas av kapacitetsbrister som ej kommer att lösas i planen.
- Planen tar inte höjd för ett kommande behov av malmtransporter på järnväg som kan uppstå inom en 5-10 årsperiod då nedlagda gruvor åter tas i drift.
- Ett av de tyngst belastade enkelspåren i Bergslagen mellan Kristinehamn och Kil kommer inte att klara att ta emot efterfrågade transportbehov.

- Riksväg 56 och 80 tillsammans med E20 och E45 har inte tillräckligt god standard för att svara upp mot de behov som ställs på godstransporter mot hamnarna i Göteborg och Gävle. Det saknas också en öst-västlig/sydvästlig vägförbindelse genom Bergslagen mot Norge.
- E 18, som ingår i den Nordiska triangeln, kommer att ha en otillräcklig standard för att möta behovet av bra gods- och persontransporter på delar av vägen i Västmanland och Värmland.

Av ovanstående exempel, som bara är en del av kvarvarande brister och behov, är det lätt att konstatera att de ekonomiska förutsättningarna för den nationella planen är för snävt satta. Inte ens den stora andelen av medfinansiering i transportsystemet som redan finns medtagen i planen räcker till.

Det ekonomiska dilemma – kanske en lösning

Bristen på pengar för att finansiera infrastrukturinvesteringar som har en livslängd på mellan 30-50 år bör hanteras på ett annat sätt än att belasta statsbudgetens årliga resultat, till exempel genom lånefinansiering.

En annan möjlighet till finansiering är att minska riskreserven på 5 miljarder kronor. På så vis kan avsevärda belopp omfördelas inom den nationella transportplanen.

Det behövs en Kraftsamling för Bergslagen

Persontrafik på väg och järnväg hamnar ofta i fokus när det gäller infrastruktur. Förklaringen är enkel – det är många människor som direkt drabbas om inte vägar och järnvägar kan lösa människors transportproblem. Särskilt märkbart blir detta i våra storstadsregioner, där nödvändiga satsningar gjorts och planeras.

För Sverige som industri- och exportnation krävs fokus på ett område som har avgörande betydelse för den framtida utvecklingen i vårt land, nämligen godstrafiken. Behovet av effektiva och säkra godstransporter är avgörande för om vi skall kunna klara den tunga men högteknologiska industrins långsiktiga utveckling i Sverige. För Bergslagen är detta ett absolut krav på en nationell transportplan. Bergslagen självt genererar idag en fjärdedel av allt gods på järnväg (exklusive malmbanan) och allt gods från norr som skall söderut/västerut måste transporteras genom regionen vare sig det gäller väg eller järnväg.

Det är därför fullt rimligt att på samma sätt som gjorts kring storstadsregionerna göra en kraftsamling kring godstransporterna i Bergslagen där de behov och brister som framkommit i de regionala analyserna leder fram till konkreta lösningar.

Eftersom behoven för en långsiktigt hållbar infrastruktur i Bergslagen rör sig om ungefär samma summa som den nyligen beslutade förbifart Stockholm, 25-30 miljarder, krävs en sammanhållen helhetssyn mellan i första hand Väg- och Banverket.

Nora i Bergslagen 2009-11-02

Håkan Blomberg
Ordförande Intresseföreningen Bergslaget

Intresseföreningen Bergslaget har tidigare lämnat remissyttranden till trafikverken dels avseende de långsiktiga investeringsplanerna för perioden 2004-2015 och dels i förarbetet för den nu föreslagna nationella planen för 2010-2021. Detta remissyttrande bygger på dessa tidigare yttranden.

Föreningen består av 25 kommuner, Region Dalarna, Region Värmland, Regionförbundet Örebro län och 2 landsting. Föreningen är ett gränsöverskridande samarbetsorgan med regional tillväxt som syfte. Föreningens mål är att göra Bergslagen till en livskraftig och attraktiv region. Detta sker genom informations- och påverkansinsatser och genom att föreningen initierat strategiska utvecklingsinsatser. Långsiktigt är den viktigaste uppgiften för föreningen att fungera som en opinionsbildare och intressebevakare för regionen i prioriterade frågor: infrastruktur- och kommunikationsfrågor och den regionala tillväxtpolitiken.

INTRESSEFÖRENINGEN BERGSLAGET
Myntgatan 2, 791 51 Falun

Telefon 023-77 70 00 Telefax 023 – 77 70 01
E-post: info@bergslaget.se
www.bergslaget.se